

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

**LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență
privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității
crescătorilor din sectorul bovin, în anul 2022, în contextul crizei provocate de
agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei**

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: Ajutoarele de stat acordate în baza *Schemei* sunt compatibile cu piața comună în conformitate cu prevederile pct. 56 din Comunicarea CE – Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei C(2022) 7945 final din 28.10.2022, denumită în continuare Comunicarea Comisiei Europene.

2.2. Descrierea situației actuale

Întrucât sprijinirea domeniului agricol, în speță sectorul zootehnic, reprezintă o prioritate a programului economic - parte componentă a Programului de guvernare 2021-2024, în condițiile în care sectorul zootehnic reprezintă un factor de importanță strategică pentru asigurarea siguranței alimentare, a materiilor prime pentru industria alimentară și pentru menținerea locurilor de muncă, sens în care trebuie să beneficieze din partea statului de politici publice care să vizeze compensarea pierderilor generate de creșterea prețurilor la furaje, energie electrică și gaze naturale.

Luând în considerare că, în data de 28 octombrie 2022, Comisia Europeană a adoptat cea de-a doua modificare a Cadrului temporar cu privire la măsurile de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, C(2022) 7945 final, denumit în continuare Cadrul temporar de criză, care cuprinde, printre altele, măsuri de ajutor de stat sub

formă de granturi, care vor permite menținerea activității în cadrul exploatațiilor zootehnice afectate, iar solicitarea de autorizare a unor noi scheme de ajutor de stat în baza acestuia adresată Comisiei Europene trebuie realizată cât mai repede pentru a putea beneficia de un termen cât mai extins de implementare, termenul maxim permis de Cadrul temporar de criză pentru acordarea ajutoarelor de stat în baza acestuia fiind data de 31 decembrie 2023.

Având în vedere faptul că agresiunea armată a Rusiei împotriva Ucrainei are și va avea repercursiuni directe și indirecte asupra economiei românești în general, mai ales prin impactul asupra dinamicii prețurilor, pentru combaterea efectelor negative care influențează situația economică și întrucât piața energiei a fost afectată în mod semnificativ, înregistrându-se creșteri deosebit de puternice ale prețurilor la gazele naturale și energia electrică, iar elementele mai sus prezentate vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare, reglementarea acestora nu poate fi amânată.

În contextul în care majoritatea crescătorilor de animale au fost afectați în mod deosebit și de pandemia de COVID-19, impactul combinat al creșterii costurilor la energie, gaze și furaje este resimțit cel mai puternic de către sectorul creșterii animalelor, generând creșteri bruște ale costurilor de producție. În anumite cazuri, aceste creșteri ale costurilor pot pune sub semnul întrebării continuarea activității, ceea ce poate antrena un impact probabil asupra ocupării forței de muncă.

Agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei a creat incertitudini economice semnificative, au perturbat fluxurile comerciale și lanțurile de aprovizionare și au condus la creșteri excepțional de mari și neașteptate ale prețurilor, în special la gaze naturale și energie electrică, dar și la numeroși alți factori de producție și la materii prime. Perturbările lanțului de aprovizionare și incertitudinea sporită au efecte directe sau indirecte care afectează sectorul de creștere a animalelor, în speță bovine.

În contextul în care, în lipsa adoptării unor măsuri urgente, s-ar putea înregistra o scădere a cererii pe toate piețele importante, având drept rezultat negativ perturbări ale lanțurilor de aprovizionare, în special în ceea ce privește materiile prime și produsele,

Considerând că elementele situației de criză actuale conturează o situație excepțională, se impune luarea unor măsuri urgente care să vizeze acordarea de granturi crescătorilor de bovine prin schema de ajutor de stat.

În lipsa adoptării măsurilor propuse în regim de urgență, crescătorii de bovine nu vor putea continua activitatea și nu vor putea menține efectivul de animale care să asigure necesarul de hrană,

Este necesar ca statul să ia urgent măsuri de natura ajutorului de stat pentru a atenua repercusiunile negative imediate, pentru a atenua dezechilibrele economice create și pentru a asigura menținerea activităților economice și a locurilor de muncă,

Din aceste considerente, este necesar să se adopte măsuri de instituire a unor scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul bovin, pentru al doilea semestru al anului 2022.

Schema de ajutor de stat s-a notificat la Comisia Europeană în temeiul articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și s-a aprobat prin Decizia Comisiei Europene C(2023) 574 final din 19 ianuarie 2023.

2.3. Schimbări preconizate

Scopul prezentei măsuri îl reprezintă instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul bovin, pentru semestrul al doilea al anului 2022, prin compensarea pierderilor generate de creșterea prețurilor la furaje, energie electrică și gaze naturale în perioada menționată anterior.

Potrivit datelor furnizate de Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală, cheltuielile totale estimate pentru semestrul al-II-lea în sectorul vacilor de lapte pentru o producție medie de 3500 l/cap de vacă/an au fost de 4504,94 lei/cap/vacă, în timp ce veniturile totale obținute din valorificarea producției totale și subvenții, au fost de 3.952,92 lei/cap/vacă. Din datele analizate mai sus se observă faptul că aceste cheltuieli totale estimate pentru semestrul al doilea al anului 2022 sunt mai mari cu aproximativ 10% decât veniturile estimate în aceeași perioadă.

Beneficiarii sunt crescătorii de animale, care dețin minimum 10 capete vaci adulte, cu vârsta maximă de 12 ani, inclusiv, la data de 31 iulie 2022, în exploatare cu cod ANSVSA, înregistrate în BND, cu excepția celor din UAT-urile din zona montană prevăzute în Planul strategic PAC 2023-2027, aprobat prin Decizia Comisiei C(2022) 8.783 din 7 decembrie 2022, publicate pe site-ul www.madr.ro, „<https://pndr.ro/documente/ro/PNS-2023-2027-lista-zonelor-eligibile-pentru-interventiile-HNV-ANC-AEC.xlsx>”, care dețin minimum 5 capete vaci adulte, cu vârsta maximă de 12 ani, inclusiv, la data de 31 iulie 2022, în exploatare cu cod ANSVSA, înregistrate în BND. Condițiile pe care trebuie să le respecte beneficiarii menționați anterior sunt:

- au produs și valorificat lapte în perioada 1 august – 31 decembrie 2022;
- existența la data de 31 decembrie 2022 a cel puțin 75% din efectivul de vaci adulte pentru care se solicită ajutor de stat, cu excepția celor care s-au aflat în una dintre următoarele situații: faliment, lichidare, forță majoră sau dețin exploatare supuse restricțiilor sanitare veterinare privind mișcarea animalelor cauzate de bolile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a) din Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor ("Legea privind sănătatea animală").

- să fie înregistrați în registrul unic de identificare, denumit în continuare RUI și să dețină cod unic de înregistrare atribuit de către Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură;

- să nu se afle în reorganizare, lichidare sau faliment, la data de 24 februarie 2022, conform evidențelor Oficiului Național al Registrului Comerțului sau în cazul persoanei fizice

nu a fost emisă o decizie definitivă a instanțelor judecătorești de constatare a falimentului până la data de 24 februarie 2022.

Cuantumul ajutorului de stat care se acordă beneficiarilor este de 73 euro/cap vacă adultă.

Valoarea totală ce poate fi acordată per beneficiar nu depășește echivalentul în lei a 250.000 euro.

Obiectivele privind securitatea alimentară sau corectarea dezechilibrelor pieței, sunt îndeplinite și prin impunerea obligativității menținerii activității cel puțin până la data de 31 decembrie 2022.

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ au în vedere reducerea sau eliminarea consecințelor negative probabile și posibile generate de actuala situație, precum:

- menținerea sau chiar creșterea gradului de îndatorare a fermierilor vizați de prezenta schemă de sprijin, față de furnizorii de furaje, energie electrică și gaze naturale, cu posibil potențial de decapiatlizare și dependență economică în piață;
- creșterea semnificativă a cheltuielilor de producție pentru producătorii agricoli care au achiziționat sau achiziționează furaje, energie electrică și gaze naturale cu prețuri crescute;
- scumpiri ale produselor agricole, și implicit creșteri prognozate ale prețurilor, cu efecte de perturbare a prețurilor la produsele procesate de industria alimentară, oferite consumatorilor finali;
- impact negativ economic și social datorită creșterilor de prețuri pentru produsele destinate consumului uman, cu risc previzibil privind o criză a prețurilor produselor și asigurarea securității alimentare;
- menținerea vulnerabilității și expunerii față de evoluțiile nefavorabile ale piețelor agricole pentru un sector important cum este cel al crescătorilor de bovine, care produc pentru piață și pentru consum propriu produse de calitate.

3.2. Impactul social

Nu este cazul

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ intră sub incidența prevederilor art.49 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, respectiv „(2) *Cu excepția prevederilor art. 29 și a prevederilor referitoare la raportare și monitorizare, prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu se aplică ajutorului de stat sau ajutoarelor de minimis pentru agricultură și piscicultura, ajutoare pentru care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale îndeplinește rolul de autoritate națională de contact în raporturile dintre Comisia Europeană și autoritățile și instituțiile publice, alți furnizori de ajutor.*”

Schema de ajutor de stat a fost notificată la Comisia Europeană și a primit de la Comisia Europeană numărul de caz: SA.105163.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Aplicarea prevederilor prezentului proiect de act normativ stabilește un sistem de siguranță și predictibilitate privind cheltuielile angajate și obligațiile de plată ale producătorilor agricoli beneficiari ai schemei, către furnizorii de furaje, energie electrică și gaze naturale.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
2. impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
1. bugete locale	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
2. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
2. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
2. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						

1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;
2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8. Alte informații

Valoarea totală maximă a schemei de ajutor de stat este de 217.756.000 lei, echivalentul sumei de 44 milioane euro, se asigură de la bugetul de stat în limita prevederilor bugetare aprobate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023, în cadrul capitolului 83.01 Agricultură, Silvicultură, Piscicultură și Vânătoare, titlul 40 Subvenții, articolul 40.15 Sprijinirea producătorilor agricoli.

Cursul de schimb valutar euro/lei pentru calcularea valorii totale maxime / cuantumului este cel comunicat de Banca Națională a României la data de 30 septembrie 2022, respectiv de 4,9490 lei/euro.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun

sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Prezenta schemă respectă prevederile celei de-a doua modificări a Cadrului temporar cu privire la măsurile de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, C(2022) 7945 final din 28.10.2022.

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente sumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ se supune dezbaterii în Comisia pentru Dialog Social din Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Proiectul de act normativ se transmite pentru consultare structurilor asociative partenieriale din sectorul creșterii bovinelor.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 112/2023.

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 543/2023.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea
proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro, la data de 7.11.2022.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de
act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și rețeaua sa teritorială.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul bovin, în anul 2022, în contextul crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE IONEL CIUCĂ

